

**QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI**

**Magistrat Dr. Joseph Mifsud B.A. (Legal & Int. Rel.),
B.A. (Hons), M.A. (European), LL.D.**

**Il-Pulizija
(Spettur Frank Anthony Tabone)**

vs.

Mary Rose Vella

Kaz Numru:566/2012

Illum 27 ta' Jannar 2016

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni migjuba kontra l-imputati **Mary Rose Vella**, bint Saviour Curmi u Angela nee' Spiteri, imwielda fil-31 ta' Jannar 1948, residenti fil-fond Hotel Xlendi Resort and Spa, Triq San Xmun, Xlendi Bay, Munxar, Ghawdex u detentrici tal-karta tal-identita' bin-numru 12348(G) akkuzata talli:

Fil-kwalita' taghha ta' direttur u/jew segretarju/a ta' kumpanija u/jew rapprezentant/a guridici tas-socjeta' kummercjali 'All Seasons Holidays Limited (C-37825) b'indirizz registrat Hotel Xlendi Resort & Spa, St. Simon Street, Xlendi Bay, Munxar (Gozo) Malta u/jew bhala persuna li kienet ngarigata mill-istess socjeta' kummercjali sabiex thallas il-pagi dovuti, naqset li thallas il-pagi dovuti, naqset li thallas Overtime ammontanti ghal (€4623.75),

naqset li thallas il-Festi Pubblici ammontanti ghal €300, naqset li thallas l-Bonus ammontanti ghal €88.23, naqset li thallas il-Weekly Allowance ammontanti ghal €79.22, u naqset li thallas l-Vacation Leave ammontati ghal €471 li b'kollox jammontaw ghal hamest elef, hames mija u tnejn u sittin ewro u tletin centezmu (€5562.30) li kienu dovuti lill-ex impjegat tagghom, u cioe' lil Salvatore buoncoure fl-4 ta' Marzu 2012;

Ghaldaqstant, il-Qorti giet mitluba bir-rispett sabiex tordna lill-imputata ai termini tal-Artikolu 45(1) tal-Kapitolu 452, u tar-Regolament 22 tal-Avviz Legali 247 tal-2003, kif emendat bl-Avviz Legali 427 tal-2007 tal-Ligijiet ta' Malta sabiex thallas l-penali skont il-ligi, kif ukoll tordna lill-imputata ai termini tal-Artikolu 45(2) tal-Kapitolu 452 tal-Ligijiet ta' Malta, sabiex thallas lil Salvatore Buoncoure l-ammont ta' hamest elef, hames mija u tnejn u sittin ewro u tletin centezmu (€5562.30) ghar-ragunijiet hawn fuq specifikati.

Rat illi din il-kawza giet assenjata lil din il-Qorti kif preseduta b'digriet datat 30 ta' Gunju 2015 moghti mis-Sinjurija Tieghu l-Prim'Imhallef.

Rat illi fis-seduta tat-13 ta' Ottubru 2015 il-Qorti tat cans lill-Prosekuzzjoni, difiza u l-*parte civile* sabiex jipprezentaw is-sottomissjonijiet tagghom bil-miktub.

Rat illi l-Prosekuzzjoni u d-Difiza baqghu ma pprezentawx is-sottomissjoni tagghom bil-miktub, minkejja li nghataw il-fakolta' jaghmlu hekk.

Rat illi fis-17 ta' Novembru 2015, il-*parte civile* pprezentat s-sottomissjonijiet taghha bil-miktub.

Rat id-dokumenti esebiti u l-atti processwali kollha.

Rat illi fil-mori tal-kawza l-imputata hallset lill-kwerelant is-somma ta' disa' mija u tmienja u tletin ewro u hamsa u hamsin centezmu (€938.55).

KONSIDERAZZJONIJIET LEGALI

Dewmien ta' procedura

Il-Qorti tinnota li l-proceduri marbuta ma' dan il-kaz bdew fl-2012. Bidel l-idejn minghand Magistrat għall-iehor. F'dan ix-xenarju ta' dewmien bla bzonn, din il-Qorti ttenni dak li qalet l-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawza **"Il-Pulizija vs. Anthony Azzopardi"** [4.2.2010] u cioe' li:-

"Għalkemm din il-Qorti tifhem u tapprezza li biz-zieda enormi fil-kompetenza tagħhom f'dawn l-ahhar snin il-Qrati tal-Magistrati gew inondati bix-xogħol u qed jahdmu taht pressjoni liema bhalha, dan id-dilungar zejjed biex jigu decizi kawzi fil-Qrati tal-Magistrati bhala Qrati ta' Gudikatura Kriminali, wara li l-Avukat Generali jkun bagħat l-artikoli, qed johloq znaturazzjoni tal-processi kriminali li min-natura tagħhom għandhom jigu decizi kemm jista' jkun malajr kemm fl-interess tal-persuna akkuzata u kif ukoll fl-interess tas-socjeta' li f'isimha tkun qed issir il-prosekuzzjoni. Huma l-gudikanti li jirregolaw it-tempo li bih titmexxa – jew ma titmexxiex - kawza. Din is-sitwazzjoni, li ma tikkoncernax biss din il-kawza, mhix accettabbli w hemm bzonn li tigi korretta b'mizuri legizlattivi li jassikuraw li dawn il-kawzi jigu decizi fi zmien ragjonevoli izda li jkun mandatorju u stabbilit bil-ligi."

Dwar dan esprimiet ruhha l-Qorti Kostituzzjonali fil-kawza **Samuel Onyeabor vs. Avukat Generali** deciza nhar it-Tnejn, 14 ta' Dicembru 2015:

Huwa minnu illi l-kaz kien x'aktarx kompleks u kien jeħtieġ certa thejjija. Madankollu, dan ma jfissirx illi seba' snin kienu meħtieġa biex il-process, mhux jintemm, izda jitwassal sal-istadju li għall-inqas jinħareġ l-att ta' akkuzà. Fil-fatt ezami tal-process ta' kumpilazzjoni juri illi d-dewmien kien mhux minħabba l-kompleksità

tal-kaz jew minhabba l-volum ta' xhieda, izda minhabba l-mod kif il-proċess tmexxa, li juri illi n-nuqqas aktar milli f'parti jew f'oħra qiegħed fis-sistema nnifsu, li ma jhallix li proċess jibda u jintemm izda jtkarkar: il-gbir tax-xiehda jsir bin-nifs, seduti jinħlew billi jinstema' biss xhud wieħed għal ffit minuti, seduti oħra jkollhom jithassru għax lill-Qorti stess jew lill-Prosekuzzjoni jidhlilhom xogħol iehor aktar urgenti u jithassru wkoll seduti għal ragunijiet varji. Naturalment, aktar ma l-proċess jieħu fit-tul, aktar tqum il-possibilita` li jinqalgħu ostakoli, li jkomplu jwasslu għal aktar dewmien.

Din il-Qorti, bħall-ewwel Qorti, tapprezza illi l-volum ta' xogħol u n-nuqqas ta' rizorsi jwasslu għal sitwazzjoni fejn ma jibqax possibbli li kull kaz jingħata l-attenzjoni indiviżi biex jitmexxa b'heffa u bla hela ta' zimien. Izda dan mhuxwiex ġustifikazzjoni; anzi jfisser illi l-Istat qiegħed jonqos mill-obbligu tiegħu li jara li s-sistema ġudizzjarju jkollu r-rizorsi kollha meħtieġa biex jista' jimxi b'heffa u b'efficjenza waqt li fl-istess ħin jitharsu l-interessi tal-ġustizzja. Ma nistgħux ma nġhidux ukoll, izda, illi hemm nuqqasijiet ukoll min-naħa tal-operaturi tas-sistema, għax hija l-inerzja li twassal biex l-affarijiet inkomplu nagħmluhom b'dan il-mod "għax dejjem hekk sar", u għalhekk, għalkemm nafu li jsiru ħażin, inkomplu nagħmluhom hekk.¹

Il-Qorti ttenni li mhix ha thalli lil min jabbuza mis-sistema legali biex kazijiet li normalment ghandhom ikunu decizi f'seduta jew tnejn jieħdu dan it-tul kollu kif gara f'dan il-kaz.

Huwa koncess li Artikolu 46 tal-Kapitolu 452 tal-Ligijiet ta' Malta jistabilixxi li:

"kull persuna li fiz-zmien li jkun sar ir-reat, kienet direttur, manager, segretarju jew ufficjal iehor bhal dawk ta' dik is-socjeta`, kumpanija, għaqda jew korp iehor ta' persuni, jew kienet tidher li qed tagixxi f'xi kariga tali, titqies li tkun hatja ta' dak ir-reat jekk ma

¹ Rikors numru 18/2014 TM, Imhalled Gianni Caruana Demajo (Agent President), Imhallfin Noel Cuschieri u Joseph Zammit McKeon.

tippruvax li r-reat sar minghajr it-taghrif taghha u li kienet ezercitat id-diligenza kollha xierqa biex timpedixxi l-ghemil tar-reat."

L-artikolu 46 tal-Kapitolu 452 tal-Ligijiet ta' Malta ma jhalli l- ebda dubbju min ghandu jwiegeb f' sitwazzjonijiet bhal dawn meta jghid:

"Meta reat kontra d-dispozizzjonijiet ta' dan l-Att jew xi regolamenti jew ordnijiet maghmula bis-sahha tieghu jsir minn socjetà, kumpanija, ghaqda jew korp iehor ta' persuni, kull persuna li fi zmien li jkun sar ir-reat, kienet direttur, manager, segretarju jew ufficcjal iehor bhal daww ta' dik is-socjetà, kumpanija, ghaqda jew korp iehor ta' persuni, jew kienet tidher li qed tagixxi f'xi kariga tali, titqies li tkun hatja ta' dak ir-reat jekk ma tippruvax li r-reat sar minghajr it-taghrif taghha u li kienet ezercitat id-diligenza kollha xierqa biex timpedixxi l-ghemil tar-reat."

Issa, bhalma ntqal fis-sentenza "**Il-Pulizija versus George Barbaro Sant**" moghtija mill-Qorti fit-18 ta' Ottubru 2007 meta kienet qed tikkonsidra l-artikolu 13 tal-Kapitolu 249 (provvediment ekwivalenti ghall-artikolu 46 tal-Kap 452 appena citat):

"Dan ifisser illi jekk il-Prosekuzzjoni tasal biex tipprova li sar reat mis-socjetà kummercjali li taghha l-appellant kien direttur fi zmien tal-kommissjoni tar-reati, ikun hemm prezunzjoni iuris tantum tal-htija tieghu wkoll individwali sakemm ma jippruvax almenu sal-grad tal-probabilità rikjest mill-akkuzat fi proceduri kriminali li r-reat ikun sar minghajr it-taghrif tieghu u li jkun ezercita d-diligenza kollha xierqa biex jevita l-ghemil tar-reat inkwistjoni."

F' dawn ic-cirkostanzi din il-Qorti jidhrilha illi l-imputata Mary Rose Vella ma ppruvatx lanqas sal-grad ta' probabilità rikjest mil-ligi li r-reat sar minghajr it-taghrif taghha u li kienet ezercitat id-diligenza kollha xierqa biex tevita' l-ghemil tar-reat.

Ikkunsidrat

ILLI mill-provi prodotti jirrizulta li l-imputata, ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta' kummercjali 'All Seasons Holidays Limited (C-37825) b'indirizz registrat Hotel Xlendi Resort & Spa, St. Simon Street, Xlendi Bay, Munxar (Gozo) Malta u/jew bhala persuna li kienet ingarigata mill-istess socjeta' kummercjali sabiex thallas il-pagi dovuti, naqset li thallas il-pagi dovuti, naqset li thallas Overtime ammontanti ghal (€4623.75), naqset li thallas il-Festi Pubblici ammontanti ghal €300, naqset li thallas l-Bonus ammontanti ghal €88.23, naqset li thallas il-Weekly Allowance ammontanti ghal €79.22, u naqset li thallas l-Vacation Leave ammontati ghal €471 li b'kollox jammontaw ghal hamest elef, hames mija u tnejn u sittin ewro u tletin centezmu (€5562.30) li kienu dovuti lill-ex impjegat tagghom, u cioe' lil Salvatore Buoncoure fl-4 ta' Marzu 2012.

Illi fil-mori tal-kawza l-imputata hallset lill-kwerelant is-somma ta' disa' mija u tmienja u tletin ewro u hamsa u hamsin centezmu (€938.55).

Illi l-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tal-imputata gew sodisfacentement pruvati.

Ghaldaqstant, il-Qorti, wara li rat Artikoli 5, 15 u 45 tal-Kapitolu 452 tal-Ligijiet ta' Malta, issib lill-imputata Mary Rose Vella hatja tal-imputazzjonijiet migjuba kontra taghha u bl-applikazzjoni tal-Artikolu 22 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta tilliberaha bil-kundizzjoni li ma taghmilx reat iehor fi zmien sena mil-lum u tordna li sa zmien xahar mil-lum l-imputata Mary Rose Vella thallas

lil Salvatore Buoncuore is-somma ta' erbat elef, sitt mija u tlieta u ghoxrin ewro u hamsa u sebghin centezmu (€4623.75).

Dr. Joseph Mifsud
Magistrat